

KDO JE KDO

Da bi bile holly-cum-off-holly-enciklopedija leta 1989 popolna, je treba vključiti tudi tiste filmarje, ki to leto niso splavili nobenega filma. S tem dobimo seveda network osemdesetih, potemtaka nekak nizek prelet filmarjev, ki so ustvarili osemdeseta.

Missing-in-action filmarji

PRVA LIGA. Alan Parker (**Mississippi Burning**), Joel Coen (**Raising Arizona**), Michael Cimino (**The Sicilian**), George Millev (**Witches of Eastwick**), David Lean (**Passage to India**), Sydney Pollack (**Out of Africa**), Lawrence Kasdan (**Accidental Tourist**), David Lynch (**Blue Velvet**), Barry Levinson (**Rain Man**), James L. Brooks (**Broadcast News**), John McTier-nan (**Die Hard**).

DRUGA LIGA + EKS-DEBUTANTI ET CO. John Landis (**Coming to America**), Roger Donaldson (**Cocktail**), Penny Marshall (**Big**), David Zucker et Co. (**Naked Gun**), Dennis Hopper (**Colors**), Christopher Cain (**Young Guns**), Mike Nichols (**Working Girl**), Martin Brest (**Midnight Run**), Robert Towne (**Tequila Sunrise**), Frank Oz (**Dirty Rotten Scoundrels**), Michael Apted (**Gorillas in the Mist**), George Roy Hill (**Funny Farm**), Graham Baker (**Alien Nation**), Adrian Lyne (**Fatal Attraction**), Peter Hyams (**Presidio**), Jonathan Demme (**Married to the Mob**), Craig Baxley (**Action Jackson**), Roman Polanski (**Frantic**), Taylor Hackford (**Everybody's All-American**), James Bridges (**Bright Lights, Big City**), Bob Swaim (**Masquerade**), Daniel Petrie (**Cocoon: The Return**), Don Petrie (**Mystic Pizza**), Robert Redford (**Milagro Beanfield War**), Rocky Morton/Annabel Jankel (**D.O.A.**), John Carpenter (**They Live!**), Philip Kaufman (**Unbearable Lightness of Beign**), David Cronenberg (**Dead Ringers**), Hector Babenco (**Ironweed**), Chuck Russel (**The Blob**), John Waters (**Hairspray**), Fred Schepisi (**A Cry in the Dark**), Robert Mulligan (**Clara's Heart**), Keenan Ivory Wayans (**I'm Gonna Git You Sucka**), John Schlesinger (**Madame Sousatzka**), David Mamet (**Things Change**), Alan Rudolph (**The Moderns**), Clint Eastwood (**Bird**), Richard Tuggle (**Out of Bounds**), Robert Benton (**Nadine**), Ulu Grosbard (**Falling in Love**), Irvin Kershner (**Never Say Never Again**), John Byrum (**Razor's Edge**), Paul Newman (**Harry and Son**), Tony Richardson (**The Hotel New Hampshire**), Jerry Schatzberg (**No Small Affair**), Marek Kanievski (**Less Than Zero**), John Boorman (**Hope and Glory**), Karl Reisz (**Sweet Dreams**), Ivan Passer (**The Haunted Summer**), George Romero (**Monkey Shines**), Tony Scott (**Beverly Hills Cop II.**), John Badham (**Stakeout**), Martin Ritt (**Nuts**), Robert Mandel (**F/X**), Fred Walton (**Rosary Murders**), Michael Mann (**Manhunter**), Robert Harmon (**The Hitcher**), Stephen Frears (**Dangerous Liaisons**), Jack Fisk (**Violets Are Blue**), Matthew Chapman (**The Clan of the Cave Bear**), Tom Mankiewicz (**Dragnet**), Paul Verhoeven (**Robocop**), Bob Rafelson (**Black Widow**), Clive Barker (**Hellraiser**), Paul Schrader (**Patty Hearst**), Robert Townsend (**Raw**), Sam Raimi (**Evil Dead II.**), Kathryn Bigelow (**Near Dark**), Robert Altman (**O.C. and Stiggs**), Warren Beatty (**Reds**), Alex Cox (**Walker**), James B. Harris (**Cop**), Dick Richards (**Man, Woman and a Child**).

RUTINERJI IN SAMPLERJI, ki smo jih res vzljubili. Renny Harlin (**Nightmare on Elm Street III.**), Howard Deutch (**Pretty in Pink**), Bud Yorkin (**The Thief Who Came to Dinner**), Allan Arkush (**Rock'n'Roll High School**), Gary Sherman (**Raw Meat**), Sidney J. Furie (**The Boys in Company C**), James Glickenhaus (**Codename: Soldier**), Richard Benjamin (**Private Benjamin**), Matthew Robbins (**Batteries not included**), Ken Wiederhorn (**Eyes of a Stranger**), William Richert (**Jimmy Reardon**), John Sayles (**Eight Men Out**), Robert Greenwald (**Sweetheart Dance**), Paul Bogart (**Marlowe**), Stanley Donen (**Charade**), Roger Young (**Lassiter**), Mark Lester (**Commando**), Richard Pearce (**No Mercy**), Richard Franklin (**Road Games**), John Guillermin (**The Blue Max**), Stuart Rosenberg (**Laughing Policeman**), Richard Lester (**A Funny Thing Happened on the Way to the Forum**), Jerry Paris (**Porky's**), Peter Bogdanovich (**The Last Picture Show**), Guy Hamilton (**Diamonds Are Forever**), Frank Perry (**Diary of a Mad Housewife**), Tobe Hooper (**Texas Chainsaw Massacre**), Mark Rydell (**On Golden Pond**), William Friedkin (**French Connection**), Albert Brooks (**Lost in America**), Franc Roddam (**Lords of Discipline**), Mel Brooks (**High Anxiety**), James Toback (**Fingers**), Curtis Hanson (**The Bedroom Window**), Amy Jones (**The Slumber Party Massacre**), James Foley (**At Close Range**).

Prva liga

WALTER HILL, **Johnny Handsome**. Hill posname vsako leto en film, kar se filmom pozna, vendar bi njegovemu opusu težko odrekli impozantnost. Peckinpahov najboljši učenec, ko gre za akcijo, Peckinpahov najslabši, ko gre za like: tu je vedno stripovski in as-granted-derivativen. Hladen in analitičen. Mickey Rourke je ropar s povsem deformiranim obrazom. Ellen Barkin je spet fatalna.

RIDLEY SCOTT, **Black Rain**. Scott, obseden s post-holokavstno noir ikonografijo (prej **Alien**, **Blade Runner**, **Someone to Watch Over Me**), je našel ideal svojega post-holokavstnega butika v deželi, ki ima holokavst že za sabo: na Japonskem. Nič mu ni bilo treba dodajati, le oddaljeni, zunanji pogled Michaela Douglasa.

JAMES CAMERON, **The Abyss**. Takšne trilogije pač nima nihče: **Terminator**, **Aliens** in **The Abyss**. Prav slednji predstavlja Cameronovo doslej najbolj fiksno idejo: posneti cel film pod vodo. V jeziku thrillerja nam pove zgodbo o prihodu Odrešitelja. Spektakularno, goltajoče, post-holokavstno. Zakon in Odrešitelj sta drug pred drugim kriva in Odrešitelj je kriv za svojo dobroto. Cum proletariat na robu živčnega zloma.

BRIAN DE PALMA, **Casualties of War**. Po seriji thrillerjev (**Blow-Out**, **Dressed to Kill**, **Body Double** in **The Untouchables**) je šel tudi De Palma v Vietnam. Gut-level-entertainment je pustil v Ameriki ter se prepustil manjšim vprašanjem: etika in holokavst. Voyeuristični kameri se ni odrekel.

ROB REINER, **When Harry Met Sally**. Briljantna thirtysomething romantična komedija s koitusom, dolgim petnajst let, in z orjaškim ograzmom sans merci. Rob Reiner ni več podoben nikomur. Vsak njegov drugi film postane takojšnja klasika (prej **This is Spinal Tap**, **Stand by Me**).

TIM BURTON, **Batman**. Veliki strip, a nič manjši film velikega filmarja (prej **Pee-wee's Big Adventure** in **Beetlejuice**). Noir scenografija, patološki Jack Nicholson, toboganski ritem. Postholokavstni disertatio o vplivu kapitala na razredni resentiment in razcepljeno osebnost. Frustrirani Batman je Michael Keaton.

PETER WEIR, **Dead Poets Society**. Tako kot rojak Beresford, tudi Weir noče biti poet ameriških urbanih konglomeratov, temveč se zadovoljuje s Heartland introspekcijo, tokrat speljano v učinkovit Bildungs-cum-Gemeinschaft nostalgik s koncem, vrednim tega imena. Robin Williams, sijajni impersonator, pride v šolo, postane legenda in odide.

MARTIN SCORSESE, FRANCIS FORD COPPOLA, WOODY ALLEN, **New York Stories**. Omnibus treh velikih novo-hollywoodčanov, izmed katerih je letos Woody Allen posnel tudi film. Vsak je svojo tretjino naredil s pol moči, nobena pa ne bo avtorjev memento. Scorsese je pokazal svojo vdanost umetnosti, Coppola je, kot kaže, bolj mislil na film **Godfather III.**, Allen je porabil štoše, ki so mu ostali od prejšnjih filmov, zobe pa je spet pokazal v filmu **Crimes and Misdemeanors**, v katerem je s svojo standardno ekipo, obogateno z Martinom Landauom, Jerryjem Orbachom in Alanom Aldo, uprizoril Angst-cum-Mord Židov na robu živčnega zloma.

SIDNEY LUMET, **Family Business**. Lumet kljub letom še vedno vsako leto posname film. Njegov farsični črni humor je prepoznaven in ekskluziven. Sean Connery, Dustin Hoffman in Matthew Broderick predstavljajo tri generacije družine, ki je nagnjena k ropanju. Connery Hoffmanu ukrade film in na koncu spet umre (prej **The Untouchables**). Zdi se, da hočejo eks-Bonda zdaj vsi ubiti. Film je s svojo death-wish afiniteto do družinskega patriarha vsekakor trendovski.

BRUCE BERESFORD, **Driving Miss Daisy**. Beresford, čeprav Avstralec, je postal najbolj avtentičen poet ameriškega juga (prej **Tender Mercies** in **Crimes of the Heart**). Tokrat je ovdovelo židinj (Jessica Tandy) spravil z njenim temnopoltim šoferjem (Morgan Freeman), kar ni v skladu s tezo Spikea Leeja, da so avtorji razizma Židje. Medrasni nostalgik. **Her Alibi**. Pilot za Toma Sellecka, vendar ga celo Romuni skoraj sestrelijo. Film, pri katerem si je Beresford lepo odpočil.

OLIVER STONE, **Born on the Fourth of July**. Stone je postal vest generacije '68 (prej **Platoon**) in Americane (**Salvador**, **Wall Street**, **Talk Radio**). Po vsakem njegovem filmu se zdi, da je za druge pustil bolj malo. Pred tem filmom se je zdelo, da filmarji njemu samemu v Vietnamu niso kaj dosti pustili, a se je spet izkazalo, da jim je on zdaj pustil bolj malo. Pa vendar je oznanil, da je to šele drugi del trilogije o Vietnamu.

STEVEN SPIELBERG, **Always**. Remake Flemingovega filma **A Guy Named Joe** (1943) s Spencerjem Tracyjem in Irene Dunne. Richard Dreyfuss ni bojni pilot, temveč pilot gasilskega letala v nacionalnem parku. Holly Hunter mu stoji ob strani, pa čeprav postane angel on sam. Duh je neumrljiv, kar pa ne velja za telo. To je itak lastno vsakemu Spielbergovemu filmu. Majhen film, osebno, kolikor je pač lahko studijski film osebno. Nič manj osebno ni **Indiana Jones and the Last Crusade**. Stagecoach s Hitlerjem in svetim Graalom.

ROBERT ZEMECKIS, **Back to the Future II**. Zemeckis spet v spregi s Spielbergom in s scenaristom Bobom Galeom. Michael J. Fox nadaljuje tam, kjer je končal v filmu **Back to the Future**. V napačnem času mu gre

AT CLOSE RANGE, REŽIJA JAMES FOLEY

CASUALTIES OF WAR, REŽIJA BRIAN DE PALMA

na živce vse tisto, kar ostaja identično samemu sebi, celo Spielbergov **Jaws**. Inteligenten in eruditski šprint skozi filmsko zgodovino.

TERRY GILLIAM, The Adventures of Baron Munchausen. Terry Gilliam se je spopadel z orjaškim proračunom. Toda ves proračun je v samem filmu prišel do polnega izraza. Flambojantni specialni efekti uprizarjajo laži barona Munchausna, ujetega v čas tik pred vdorom znanstvenega totalitarizma, s kakršnim nas je Gilliam soočil v filmu **Brasil**. Film o času, ko še ni bilo znanosti, in obenem film o času, ko še ni bilo filma. Njegove barve je tedaj branil baron Munchausen.

Druge liga

PAT O'CONNOR, The January Man. Po **Stars and Bars** drugi holly-film irskega filmarja (**Cal**). Whodunit thriller z all-star galaksijo (Kevin Kline, Mary Elisabeth Mastrantonio, Rod Steiger, Susan Sarandon, Harvey Keitel, Alan Rickman, Danny Aiello itd.), v kateri se izkaže, da ni nihče done it. Morilec je namreč nobody, ujamejo ga pa le zato, ker je njegova mreža umorov premalo iracionalna. Ambiciozen suspenzer s preveč stripovsko profilacijo osumljenih.

CONSTANTIN COSTA-GAVRAS, Music Box. Joe Eszterhas je oscenaril, Irwin Winkler pa spet produciral Gavrasov holly-engagement. Sicer počasen, rahlo razvlečen, a dobro ritmiziran film o odvetnici (Jessica Lange), ki ne verjame, da je njen oče (Armin Mueller Stahl) vojni zločinec. Simbolizma je celo za dve uri preveč.

SUSAN SEIDELMAN, She-Devil. Susan Seidelman ni več prva dama Hollywooda. **Desperately Seeking Susan** je bil njen vrhunec, vse ostalo je bila pot navzdol, vključno s tem filmom, ki ga pilotira Meryl Streep in ki predstavlja semi-femistični atentat na machologiko prešuštva. Roseanne Barr je sicer spaka, toda lepota Meryl Streep je le bad in-joke. Črna farsa po romanu Fay Weldon.

DANNY DE VITO, The War of the Roses. De Vitov humor postaja vse bolj črn, mizantropski in nespravljen. Kathleen Turner in Michael Douglas na koncu umreta. Črna farsa se prelevi v psihodramski splatter. Danny DeVito ni mlad režiser, je pa perspektiven.

ROBERT M. YOUNG, Triumph of the Spirit. Young (**The Ballad of Gregorio Cortez, Extremities, Saving Grace** itd.) nadaljuje s teznimi, angažiranimi dramami. Film o grškem boksarju, ki je preživel gladiatorske boje v KT, je posnel v Auschwitzu. Willem Dafoe v precej televizijski reki.

NEIL JORDAN, We're No Angels. Remake Curtizovega filma z Humphreyem Bogartom, Aldom Rayem in Petrom Ustinovom. Ubežnika na begu sta tokrat Robert De Niro in Sean Penn. Film se dogaja v času, ko je bila Amerika depresivna. In tudi vsi štoski so depresivni, pa čeprav jih je ostril David Mamet. Komični suspenzer se prelevi v komično moraliko. Neil Jordan (**Mona Lisa, Company of Wolves**) ni več zanesljiva partija. Njegovi holly-filmi niso ravno unputdownable (prej **High Spirits**).

RON SHELTON, Blaze. Strastna romanca, posneta po resničnih dogodkih. Paul Newman je južnjaški guverner, sicer brat razvpitega Hueya Longa, Lolita Davidovich pa je lokalna striptizeta. Ko med njima ni več ničesar, Newmana sestrelijo. Ron Shelton (prej **Bull Durham**) postaja ekspert za strasti na robu prepovedi in ekscesa.

PAUL MAZURSKY, Enemies, a Love Story. Prvak sedemdesetih v osemdesetih snema čudne in vsakovrstne filme (**Tempest, Moscow on Hudson, Down and Out in Beverly Hills, Moon Over Parador**), vendar kljub vsemu nekako uspeva. Moški (Ron Silver), ki je preživel holokavst, se po vojni znajde v New Yorku poročen s tremi ženskami. Vpliv holokavstva na spolnost Židov. Holokavst je razlog za njihovo pragmatično vero. Briljanten prispevek k židovskemu vprašanju.

JOSEPH RUBEN, True Believer. Stilizirana sodna drama s whodunit enigmo filmarja, ki sta ga katapultirala filma **Dreamscape** in **Stepfather**. James Woods je hippie-odvetnik, ki se mu zdi arijska armada slepa ulica, ne pa tudi leto 1968.

JOEL SCHUMACHER, Cousins. Režiser filmov **D.C. Cab, St. Elmo's Fire** in **The Lost Boys** bi rad deloval odraslo, zato remakeira francoski film **Cousin, Cousine**, v katerem je incest le asketski cinizem. Njegovega filma Francozi ne bodo remakeirali. Ted Danson ljubi Isabella Rossellini, odpadeta pa Sean Young in William Petersen.

JOHN MILIUS, Farewell to the King. Miliusovo vrhovno dobro še vedno uteleša izgubljena macho Gemeinschaft, tokrat ponovno najdena na odrezanem indonezijskem otoku, kamor med drugo svetovno vojno trešči

KDO JE KDO

BORN ON THE FOURTH OF JULY, REŽIJA OLIVER STONE

ameriški vojak (Nick Nolte) in postane poglavar divjaškega plemena. Čas vojne je spet čas mladosti (prej **Red Dawn**, **The Wind and the Lion** in **Conan the Barbarian**, posredno tudi **Dillinger** in **Big Wednesday**).

JOE DANTE, **The 'Burbs**. Dante, sicer prvak Cormanovega (**Howling**, **Piranha**) in Spielbergovega campusa (**Gremlins**, **Innerspace**), v obešenjaškem sitcomu obračunava s predmestnim kanibalizmom, resda rutinsko in komaj prepoznavno. Njegova agresivnost, anarhičnost in inventivnost postaja vse bolj topa.

JAMES IVORY, **Slaves of New York**. Najboljši portret N.Y. art-party socialite, narejen po zgodbah Tame Janowitz in skozi oči filmarja, ki bi bil lahko vsem protagonistom dedek. Trendovski butik hiper-realistične postgarde, ki jo pilotirajo Bernardette Peters, Nick Corri in Adam Coleman Howard. Ivoryjev najboljši film.

ALAN J. PAKULA, **See You in the Morning**. Lepo in preudarno ritmizirana latethirtysomething Angst-melodrama, v kateri je Jeff Bridges razcepljen med Alice Krige in Farah Fawcett. Pakula je politično paranojo (**Parallax View**, **All the President's Men**) zamenjal z eksistencialno (**Rollover**, **Sophie's Choice**). Skušaj ujeti touch svojega filma **Starting Over**.

BLAKE EDWARDS, **Skin Deep**. Še vedno vsako leto film, včasih celo dva. Tokrat parodira varni sex in kondomizacijo sveta. Vrhunec: nočni dvoboj fluorescentnih penisov. Petra Sellersa še vedno pogreša.

WILLIAM LUSTIG, **Hit List**. Princ B-thrillerjev (Maniac, Maniac Cop) nadaljuje s svojo junk-parado. Leo Rossi je postal njegova glavna udarna moč. Tu se mora soočiti z najetim morilcem, ki je zgrešil naslov. V filmu **Relentless**, pravi B-umetnini, pa išče psihopata, ki pobija ljudi po telefonskem imeniku. Na koncu mu ga uspe pokončati prav zato, ker zgreši naslov.

MICHAEL RITCHIE, **Fletch Lives**. Ritchie je bil veliko ime prve polovice sedemdesetih (**Downhill Racey**, **Prime Cut**, **The Candidate**), toda potem so se njegovi filmi pomekhužili (**The Bad News Bears**, **Semi-Tough**). **Fletch** je bil njegov najboljši film osemdesetih, **Fletch Lives** pa je slaba uteha, čeravno se dogaja na trendy lokaciji (Louisiana). Tudi Chevy Chase ni ravno v formi.

JOHN FRANKENHEIMER, **Dead-Bang**. Klasik paranoičnih suspenzerjev iz šestdesetih (**Seven Days in May**, **Manchurian Candidate**, **Seconds**) je po dolgem času spet posnel thriller, na katerega je lahko vsaj malce ponosen. Don Johnson je policaj, kisvoje žrtve ne tepe po podplatih, kot je to nekoč počel Gene Hackman, ampak jih pobruha. Town-to-town thriller z moto-arijsko armado in žensko, ki izgine malce prehitro.

TED KOTCHEFF, **Winter People**. Kurt Russell med divjake v Severni Karolini prinese čas, malce upanja pa tudi Kelly McGillis. Melopastoralna brez divjih strasti. Kotcheff niha med trdimi akcionerji (**Uncommon Valor**, **First Blood**) in mehкими nostalgiki (**Joshua Then and Now**), kakršen je tudi njegov drugi lanski film, **Weekend at Bernie's**. Rahlo satiričen in mojstrsko voden. Tudi prek številnih lukenj.

STAN DRAGOTI, **She's Out of Control**. Rutinska Bildungskomedija filmarja, ki je nekoč demitiziral Billyja the Kida (**Dirty Little Billy**) in grofa Drakulo (**Love at First Bite**) ter lahko užalil lik matere (**Mr. Mom**). Njegovi agresivnost in subverzivnost sta izginili.

KEN RUSSELL, **The Rainbow**. Russell snema veliko in le tu in tam opazno (**Gothic**, **Crimes of Passion**). Tokrat se je vrnil k svojim koreninam, k filmu **Women in Love** in mu naredil prequel (nekje ob strani je celo Glenda Jackson). Tema seks vs. družba je vedno aktualna, toda tako kot jo postavlja Russell je kljub vsemu mimo. Bolj jo moramo razumeti kot filmarjevo ukvarjanje s samim sabo.

JOAN MICKLIN SILVER, **Loverboy**. Po briljantni thirtysomething romantični melo-komediji **Crossing Delancey** zelo šibka najstniška seksi-komedija o dostavljaču pizz, ki postaja objekt ženske nepotešenosti in frustriranosti.

HUGH HUDSON, **Lost Angeles**. Hudson (prej **Chariots of Fire**, **Greystoke, the Legend of Tarzan**) skuša po polomu filma **Revolution** od legend, epov in zgodovine zbežati. Njegov samo-razčiščujoči terapevtski desant na L. A. je le izčiščeni, hladni in analitski mix filmov **One Flew Over the Cuckoo's Nest**, **Ordinary People** in **Less Than Zero**, v katerem se trudita Donald Sutherland in Adam »Beasty Boys« Horowitz.

PAUL BARTEL, **Scenes from Class Struggle in Beverly Hills**. Satiričen

stream Amerike pa spne japonski oddaljeni pogled. Zippo, Elvis in separate lives.

JACK SHOLDER, **Renegades**. V tem filmu je Sholder združil elemente svojih prejšnjih filmov: divji ritem in zasledovanje (**The Hidden**), psiho-kriminalce (**Alone in the Dark**) in misticizem (**A Nightmare on Elm Street II.**). Brat-packerski **Red Sun**.

JOHN GLEN, **Licence to a Kill**. Glen je postal rekorder: režiral je že peto Bondiada. Timothy Dalton je ostal, zapeljujeta pa ga Talia Soto in Carey Lowell. Tokrat brez velikega nasprotnika in brez hladne vojne, le mamila, izgubljeno dovoljenje za ubijanje in Bondov vigilantski bloodlust. Odličen thriller z odličnimi kaskadami.

LOST ANGELS, REŽIJA HUGH HUDSON

IVAN REITMAN, **Ghostbusters II**. Reitman je začel v Kanadi kot B-filmar (**Foxy Lady**, **Cannibal Girls**) in ta film, tako kot prvi **Ghostbusters**, predstavlja njegovo vrnitev h koreninam, le da je proračun znatno višji. Šlok, na kakršnega bi bili v petdesetih ponosni: nevarnost namreč predstavljajo abortus, ženska in komunizem. Simulacija menstruacije in ejakulacije gre z roko v roki z Reitmanovim anarhičnim touchom (prej **Meatballs**, **Stripes**). Cameo ima tudi njegov film **Cannibal Girls**.

PHILLIP NOYCE, **Blind Fury**. Še en avstralski filmar (sicer generacija Beresforda, Weira in Millierja) v Hollywoodu. Zaslovel je predvsem s filmoma **Newsfront** in **Heatwave**, njegov holly-debut pa je precej rutinski akcioner, v katerem je Rutger Hauer samurajsko razsvetljeni, a slepi vietnamski veteran. **Dead Calm** je precej boljši thriller, bolj atmosferski in bolj stiliziran. Tudi bolj inteligenten.

RICHARD DONNER, **Lethal Weapon II**. Film **Lethal Weapon** je bil že skoraj blaxploitation: dom črnca je urejen, dom belca razdejan, v Vietnamu so belci bolj trpeli kot črnici, belca lahko reši le črnc. **Lethal Weapon II** pa je že pravi black-on-black: največji sovražnik Amerike je Južno-afriška republika. Nekaj dobrih gagov, kopica spektakularnih kaskad in non-stop action. Film tisočeri koncev: vsaka akcija ustreza opisu finalne akcije, showdowna. Donner (prej **The Omen**, **Superman** in **Goonies**) je postal spet perspektiven.

JIM MC BRIDE, **Great Balls of Fire**. McBride, bivši undergrounder (**David Hozman's Diary**) je postal apologet pop-Americane (prej **Breathless**). **Great Balls of Fire** je pretenciozen in patetičen rock'n'roll portret Jerryja Lee Lewisa. Njegov najboljši film osemdesetih ostaja **The Big Easy**.

RON HOWARD, **Parenthood**. Resna komedija, komedija nravi, komična drama. Gasilski posnetki družine s simulirano enotnostjo in množico finalnih sprav. Pro-life v vseh smislih in vibrator v enem smislu. Steve Martin je sin, kakršnega bi si Jason Robards želel, če ne bi igral v tem filmu. Ron Howard, bivši igralec (**American Graffiti**), bo postal prva liga (prej **Night Shift**, **Splash**, **Cocoon**, **Gung-Ho**, **Willow**).

ANDREW DAVIS, **The Package**. Davisov najboljši thriller (prej **Code of Silence**, **Above the Law**) in eden izmed najboljših političnih thrillerjev osemdesetih. Atentat na Gorbačova sicer ne uspe, toda konspiracija je goltajoča, zapletena in inteligentna. Tudi Davisova režija je hladna, analitična in inteligentna.

JOHN HUGHES, **Uncle Buck**. Kralj najstniških komedij (prej **Sixteen Candles**, **Weird Science**, **Breakfast Club**, **Ferris Bueller's Day Off**) in režiser odlične road-air romance **Planes, Trains and Automobiles** tokrat tolče nizko: nesposobnejš je kos situaciji sebi navkljub. John Candy je edina dobra točka. Hughes tone.

LARRY PEERCE, **Wired**. Režiser filmov **One Potato Two Potato**, **Good-bye Columbus** in **Ash Wednesday** tokrat portretira to, česar ni hotel nihče: tajno življenje komika Johna Belushija. Mamila, Angst, anarhija.

JOHN FLYNN, **Lock up**. Režiser trdih thrillerjev (**The Jerusalem File**, **The Outfit**, **Rolling Thunder**, **Defiance**, **Bestseller** itd.) nadaljuje s svojo trdo šolo. Objekt terorja v tem noir suspenzerju je Sly Stallone. Stilizirano, a ne posebej domiselno.

PETER MASTERSON, **Night Came**. Bivši gledališki režiser, ki je debutiral s filmom **The Trip to Bountiful** (kasneje še **Full Moon in Blue Water**), je spremenil kurz: od Angst-nostalgičnih psiho-dram k slash'n'stark thrillerju, v katerem Roy Scheider zasleduje mesarskega manijaka.

HAROLD BECKER, **Sea of Love**. Eden izmed najbolj obetavnih predstavnikov trdega thrillerja s konca sedemdesetih let (**Onion Field**, **The Black Marble**, **Taps**) se je vrnil z odličnim policijskim noir thrillerjem, v katerem Al Pacino misli, da je morilka rdečefatna Ellen Barkin.

NORMAN JEWISON, **In Country**. Tudi režiser filmov **The Cincinnati Kid**, **The Russians Are Coming**, **In the Heat of the Night**, **Fiddler on the Roof**, **Jesus Christ Superstar**, **Rollerball** in **Moonstruck** se ne more upreti Vietnamu. Vpliv Vietnama na ljudi, ki so Vietnam preživeli. Tako kot Schaffner in Stone predlaga spravo. Bruce Willis zgleda tako kot Tom Cruise v **Born on the Fourth of July**.

JONATHAN KAPLAN, **Immediate Family**. Kaplan (prej **White Line Fever**, **Over the Edge**) postaja socialni delavec (že pred tem **Accused**). Po posilstvu pride posvojitev. Fertilitet srednjega razreda in frustriranost working-class najstnikov. James Woods je precej zapravljen.

in' obešenjaški je vedno (**Eat My Dust**, **Eating Raoul**, **Lust in the Dust** itd.), tokrat je še ofenziven. Sex-farsa, razgnana med razsvetljeni hedonizem in uživaško menažerijo. Bolj sit-com kot pa kaj drugega (denimo **Death Race 2000** ali pa **Canonball**).

SPIKE LEE, **Do the Right Thing**. Etnični-geto-rap ofenzivni komentar medrasnih odnosov filmarja, ki je v nevarnosti, da bo ostal le temnopolti Woody Allen (prej **She's Gotta Have it** in **School Daze**).

WAYNE WANG, **Eat a Bowl of Tea**. Vinjeta iz življenja v Kitajski četrti: temu življenju skuša dati človeški obraz. Njegov humanizem je nevarni ekskluziven (prej **Slam Dance**), čeravno stiliziran in eruditski. **Life Is Cheap** je Wangov stiliziran pogled na gang-life in gung-ho-culture Hong Konga. Etnični thriller nravi z dolgim zasledovanjem, zen-elegičnostjo in punk impresionizmom.

BILL FORSYTH, **Breaking In**. Forsyth nadaljuje s svojimi komičnimi small-time vinjetami (prej **Gregory's Girl**, **Local Hero**). Burt Reynolds je prvič zares star, mladca pa uči trikov svoje krimi-obrti. Mock-existential Bildungs-odisejada z roparskim ritmom.

FRED SCHAFNER, **Welcome Home**. Schaffner nas v svoji missing-in-action melodrami niti za hip ne spomni, da je nekoč posnel filme tipa **Best Man**, **Planet of the Apes**, **Patton** in **Papillon**. Umrli tik pred koncem filma, zato je film posvečen njemu.

MELVIN VAN PEEBLES, **Identity Crisis**. Van Peebles, jezni in agresivni mladenič »črnkega« blaxploitation vala iz začetka sedemdesetih let (**Sweet Sweetback's Baadasssss Song**), se po dolgih letih vrača z mehko inačico svojega filma **Watermelon Man**. Trendovski body-switch sit-com postane v njegovih rokah samoparodična race-switch dementia.

JOYCE CHOPRA, **The Lemon Sisters**. Post-feministična buddy-buddy-melodrama (Diane Keaton, Carol Kane, Kathryn Grody) režiserke kulne post-feministične teze **Smooth Talk**.

JIM JARMUSCH, **Mystery Train**. Jarmusch ostaja independent z vso »kreativno kontrolo« nad filmom. Celoten film je financiral japonski JVC. Mock-existential minimalizem je tokrat v barvah, demi-monde zunaj main-

DO THE RIGHT THING, REŽIJA SPIKE LEE

ROLAND JOFFE, **Fatman and Little Boy**. Joffe iz vsake teme (prej **Killing Fields**, **Mission**) naredi ep. Tudi ta film je topičen in epski, pa čeprav gre v resnici le za izdelavo prve atomske bombe. Znanstveniki na robu živčnega zloma in Paul Newman, ki ne razume, da je vojne že konec. Ideja filma: prva žrtev atomske bombe je bil Američan. Dolg film s TV premiso.

PETER YATES, **An Innocent Man**. Peter Yates niha, vendar ne med dobrimi in slabimi, temveč med povprečnimi (**Eyewitness**, **Suspect**) in slabimi filmi (**Eleni**, **Krull**), saj dobrega ni posnel že več kot deset let (**The Deep**, **Breaking Away**). Tokrat Toma Sellecka zaprejo po nedolžnem. Televizijska premisa, televizijsko pešačenje, televizijski showdown.

WES CRAVEN, **Shocker**. Črna ovca grozljivke sedemdesetih (**Hills Have Eyes**, **Last House on Left**), se v osemdesetih ni znašel najbolje: kljub temu je spočel serijo **A Nightmare on Elm Street** in zombi-šlok. **The Serpent and the Rainbow**. Vrhunec še vedno predstavlja film **Deadly Blessing**, ki je Petru Weiru kazal pot v svet Amišev. **Shocker** je sicer derivativen, vendar eruditsko tabloiden in obešenjaško ciničen.

GEORGE PAN COSMATOS, **Leviathan**. Alien-pod-morjem režiserja filmov **Cassandra Crossing**, **Escape to Athena**, **Rambo II** in **Cobra**. Dobri efekti, šlok-odštevanka na majhnem prostoru in predvidljiva pošast, na katero moramo pa predolgo čakati. Timing temu filmu ni v čast.

TOM HOLLAND, **The Wizard**. Hollandu uspe vsak drugi film: **Fright Night** in **Child's Play** da, **Fatal Beauty** in **Wizard** ne. Njegova afiniteta do ciničnih šlovov je nosna.

JULIAN TEMPLE, **Earth Girls Are Easy**. Iz filma **Absolute Beginners** je prinesel spotovski ritem in vizualno piktoresko, vse ostalo je derivaten kontakt s tretjim bitjem.

ARTHUR PENN, **Penn and Teller Get Killed**. Arthur Penn (**Left-Handed Gun**, **The Chase**, **Bonnie and Clyde** itd.) ni bil nikoli ploden filmar. To je šele njegov trinajsti film: po tem, ko je praktično ves čas delal velike žanrske filme, zdaj dela, majhne, težnošolske žanrske flike (prej **Dead of Winter**). Tokrat manijak preganja dva iluzionista, Penn pa se poigrava z resnico in lažjo, avtentičnostjo in simulacijo.

Rutinerji in samplerji

SEAN S. CUNNINGHAM, **Deepstar Six**. Režiser filma **Friday the 13th** je spočel tudi lansko serijo podvodnih šlovov (kasneje **Leviathan in Abyss**). Z eno besedo: **Jaws**-pod-vodo.

NICO MASTORAKIS, **Glitch**. Režiser ambicioznih B-thrillerjev (**Blind Date**, **Nightmare at Noon**) je avto-referencialen: film o lažnem castingu na Beverly Hillsu s kopico lepotic in goltajočih oprsij. V odjavni špici je kreditiran celo »Bra Wrangler«. **Double Exposure** je odtrganina filmov **Blow Up/Out**: mladeniča pomotoma fotografirata umor, morilec pa je Joe Phelan, sicer brat Martina Sheena.

MICHAEL CRICHTON, **Physical Evidence**. Bestsellerist, scenarist in režiser tehno-sci-fi suspenzerjev tipa **Westworld**, **Coma** in **Runaway** je ta whodunit thriller odrežiral povsem rutinsko, sam whodunit pa je na ravni časov Western Uniona. Čist pilot za Burta Reynoldsa.

GRAEME CLIFFORD, **Gleaming the Cube**. Povsem rutinski teen-pic režiserja filma **Frances**. Rolkanje, umor adoptiranega Vietnamčeka in zvičajnost najstniškega uma.

JOHN AVILDSSEN, **Lean on Me**. Avildsen nadaljuje z legitimacijsko esteti-zacijo najstniškega demi-monde. Morgan Freeman čisti highschool. **Karate Kid III**. je povsem upehan, brez ritma in suspenza, vsa drama zen-duha pa je infantilna.

FRANCIS VEBER, **Three Fugitives**. Holly-debut francoskega hitfilmarja. Remake njegovega hita **Les Fugitifs**. Gerarda Depardieuja zamenja Nick Nolte, Pierrea Richarda pa Martin Short, vse ostalo je isto in skromno.

J. LEE-THOMPSON, **Kinjite: Fobidden Subjects**. Veteran in režiser filmov tipa **The Yellow Balloon**, **The Guns of Navarone** in **Mackenna's Gold** nadaljuje z vigilantskimi piloti za Charlesa Bronsona. Zelo povprečno in rutinsko kot že nekajkrat. Eden izmed redkih tipičnih studijskih filmarjev.

ABEL FERRARA, **Cat Chaser**. Po istoimenskem romanu Elmorea Leonarda. Stiliziran, atmosferski film noir s politično travmo, korupcijo, prevarami in fatalno Kelly McGillis. Elmore Leonard s svojimi romani še vedno nima sreče, Ferrarin vrhunec pa ostaja **Driller Killer**.

(Gregory Allen Chatman) in Jim Morrison (Bryan Wolf) žrtve vladne konspiracije. Atentat je le skrajna oblika cenzure. Jim Morrison naj bi celo uprizoril svojo smrt zato, da bi se dokopal do zasebnosti. **Goodnight, Sweet Marilyn** je le predelava njegovega filma **Goodbye, Norma Jean** iz leta 1975.

DWIGHT H. LITTLE, **The Phantom of the Opera**. Četrta inačica Lerouxovega romana, pa čeprav se na koncu pojavi napis, ki nas opozarja, da ta film ne temelji na nobenem filmu ali pa gledališki predstavi. Phantom, deformirana spaka, zaljubljena v mlado sopranistko, je Robert Englund, Freddy iz nadaljevanke **A Nightmare on Elm Street**. Dwight H. Little se vse bolj uveljavlja kot novi klasik sequel-filmarije (**Halloween IV.**), kot neostudijski ripp-off filmar. **Bloodstone** je ripp-off filma **Indiana Jones and the Temple of Doom**. Toboganski, vendar poceni.

LARRY COHEN, **Wicked Stepmother**. Bette Davis pilotira aldrichevski šlok; ker pa sta se s Cohenom, klasikom B-scenarija in »realistične« grozljivke **It's Alive**, na polovici filma sprla, je njeno vlogo do konca odigrala Barbara Carrera, češ jaz sem njena hči. Obe sta čarovnici.

RAFAL ZIELINSKI, **Ginger Ale Afternoon**. Zielinski, kanadski filmar, sicer znan predvsem po svojih komičnih post-nudies (npr. **Screwball Hotel**), v katerih mrgoli napetih oprsij, tokrat stavi na estetično grdega: tudi grdi ljudje se lahko zaljubijo, vendar le v grde ljudi.

CARL REINER, **Bert Rigby, You're a Fool**. Carl Reiner, nekdanji briljantni komik in scenarist, je oče Roba Reinerja, toda precej bolj otročji. Njegovi filmi so izrazito poletno-počitniški surferji (npr. **The Jerk**, **Summer School**, **Summer Rental** itd.). Ta film je malce bolj ambiciozen, tudi precej stiliziran: hommage izumrlemu filmskemu žanru, musicalu. Ni čudno, da je musical izumrl.

EMILE ARDOLINO, **Chances Are**. Eks-koreograf in režiser filma **Dirty Dancing** v svojem drugem filmu nepretresljivo romantizira duhove a la **Heaven Can Wait** ali pa **Blithe Spirit**. Cybill Shepherd in Ryan O'Neal že takoj dišita po skromnem filmu. **Dirty Dancing** je bil verjetno njegov one-shot.

JEFF KANEW, **Troop Beverly Hills**. Kanew snema mnogo, vendar povsem rutinsko in neopazno. Najbolj bo ostal znan po tem, da je v istem filmu spet združil Kirka Douglasa in Burta Lancasterja (**Tough Guys**) in da so ga nagnali s snemanja filma **Dead Poets Society**. Tudi **Troop Beverly Hills** je v bistvu Bildungsfilm, le da so kupuj, n' kuhaj dame preveč mrtve.

HOWARD ZIEFF, **The Dream Team**. V filmu, v katerem štirje idioti skoraj demolirajo N.Y., ostaja Zieff zvest svoji mehki in nenevarni satiri, znani iz filmov **Hearts of the West**, **The Main Event** in **Private Benjamin**.

ALBERT PYUN, **Cyborg**. Pyun je bil hišni režiser zdaj prepolovljene firme Cannon. Njegova filmarija je izrazito studijska in derivativna, toda v pogojih višjega proračuna in boljšega scenarija utegne postati nadpovprečna. Tak je vsekakor njegov **Cyborg**, sicer post-holokavstni pilot za Jean-Claudea Van Dammeja, ki ga krasijo ekscesni in dobro koreografirani masakri. **Journey to the Center of the Earth**. Nič Vernea, le otroško iskanje Atlantisa.

JAMES FARGO, **Riding the Edge**. Hišni režiser Eastwoodove firme Malpas (**Enforcer**, **Every Which Way But Loose**) se vrača s povprečnim psevdo-špijonskim akcionerjem. Spet bo moral počakati na Clintu.

ROD DANIEL, **K-9**. Komični buddy-buddy thriller, v katerem je drugi buddy pes. Daniel (prej **Like Father, Like Son**) se je zadovoljil z idejo, nič manj James Belushi.

HENRY JAGLOM, **New Year's Day**. Jaglom (**A Safe Place**, **Tracks**, **Other People**, **Sitting Ducks**, **Can She Bake a Cherry Pie**, **Someone to Love**) ostaja ekscentričen v času, ko to ni več v modi. Če bo vzdržal še nekaj stoletij, potem bo morda spet dobil svojih pet minut. In še vedno verjame, da je boljši od Spielberga. Konverzacijsko, psihoseksualno, konfesionalno, allenovsko, le da je Allen precej boljši. Angst in Schmerz ameriške tragedije.

JIM WYNORSKI, **The Reterun of Swamp Thing**. Vojak Cormanovega campusa, znan predvsem po sexploitation pastišu **Not of This Earth**, je tokrat naredil nenevaren, matinejski fifties šlok. Po DC Comics likih. On je rastlina, ona pa vegetarijanka.

RANDAL KLEISER, **Getting It Right**. Bivši TV režiser in prvak najstniških romanc (**Grease**, **The Blue Lagoon**, **The Flight of the Navigator**) tokrat sportretira love-story z razredno sofisticacijo.

PHILIPPE MORA, **Communion**. Eks-doku-underground (**Brother Can You Spare a Dime?**) in eks-sequel-filmar (**Howling II.**, **Howling III.**) tokrat kontaktira s tretjimi bitji. Sci-fi-psiho-drama. Stilizirano in domiselno, toda preveč derivativno.

STEVE MINER, **Warlock**. Sequel-filmar (drugi in tretji **Friday the 13th** ter **House**) ohranja svoj slash, n' stalk gusto, vendar ezoteričnega podtona in potovanja skozi čas ne izkoristi.

SAVAGE STEVE HOLLAND, **How I Got into College**. Eks-wunderkind (**Better Off Dead**) cepeta po najstniškem tranzitnem poflu. Brez pravega Aufhebunga.

SHOCKER, REŽIJA WES CRAVEN

ANDREI KONCHALOVSKY, **Tango and Cash**. Sylvester Stallone in Kurt Russell se v buddy-buddy thrillerju v glavnem samo-parodirata. Film je dokončal Albert Magnoli (**Purple Rain**), ker se Konchalovsky ni strinjal s koncem filma. Kakšen konec bi lahko rešil ta film, si le težko predstavljamo. Še težje pa si predstavljamo siže, ki ga Konchalovsky ne bi uničil. **Homer and Eddie** je le ostružek filma **Rain Man**. Kochalovsky verjame v zakone dia-mata: iz kopičenja kvanitete mora cepniti tudi kaka kvaliteta. Morda v Rusiji, kamor tudi spada. Tam in v Ljubljani bi bili njegovi filmi art.

MIKE HODGES, **Black Rainbow**. Britanski filmar, znan predvsem po filmih **Get Carter**, **Terminal Man** in **Flash Gordon** nas tokrat potaplja v svet fundamentalizma in industrijskega podeželja, korupcije in spiritizma. Rossanna Arquette je seksi »videc«, Jason Robards njen zapiti oče-manager, Tom Hulce pa lokalni novinar, ki jima ne verjame. Mistični noir suspenzer.

HERBERT ROSS, **Steel Magnolias**. Filmar, ki ni nikoli uporabljal specialnih efektov, a je kljub temu preživel flambojanco novega Hollywooda (prej **Goodbye Mr. Chips**, **The Owl and Pussycat**, **Play It Again Sam**, **The Sunshine Boys**, **The Goodbye Girl**, **Nijinsky**, **Footloose** itd.). Tokrat po drami Roberta Harlinga. Sally Field, Dolly Parton, Shirley Mac Laine, Daryl Hannah, Olympia Dukakis in Julia Roberts v frizerskem salonu uprizarjajo post-femistični feminine mystique. Resna konverzacijska komedija z južnjaškim souffléjem.

DON COSCARELLI, **Survival Quest**. Lance Henriksen se leta 1986 posnetem post-holokavstnem akcionerju bori za obstoj civilizacije. Film seans svojčas najmlajšega holly-režiserja še vedno ni vzletel. Kot kaže tudi nikoli ne bo. Proračuni so vse nižji, filmi pa vse tanjši.

FRED OLEN RAY, **Alienator**. Kralj B-filmov, ekspert za ultra-nizke-proračunare in filmar s prefinjenim touchom ostaja ploden. **Alienator** je odtrganina Cameronovega filma **Terminator**, le da potovanje skozi čas zamenja potovanje skozi prostor. **Beverly Hills Vamp**. Eddie Deezen preživi noč s call-girls vampirkami, ki jih vodi Britt Ekland. Eruditsko s parodičnimi komentarji nizkega-proračuna. **The Phantom Empire** je mutantski sci-fi bikini-šlok z ultra low-budget specialnimi efekti.

LARRY BUCHANAN, **Beyond the Doors**. Buchanan nadaljuje s svojo kantovsko serijo paranoičnih biografemov. Ta je bil posnet že leta 1983, njegova teza pa je, da so bili Janis Joplin (Riba Meryl), Jimi Hendrix

BUDDY VAN HORN, Pink Cadillac. Eks-kaskader, sedaj hišni režiser Eastwoodove firme Malpas (prej **The Dead Pool** in **Any Which Way You Can**), v komičnem road akcionerju Eastwooda vodi tako, kot bi se ta vodil tudi sam.

STEVE CARVER, River of Death. Še en obupan poskus, da bi posneli roman Alistaira MacLeana. Michael Dudikoff je v amazonski džungli soočen z arijsko armado. Carver je imel prej raje konstruktorje pokončnih objektov (**Steel, Men of Fire**), v osemdesetih pa mu je najbolj uspel akcijski pilot za Chucka Norrisa **Lone Wolf McQuade**.

MICHAEL WINNER, A Chorus of Disapproval. Zelo teaterski film o ljudeh, ki živijo za teater. Winner še vedno niha in še vedno trdi, da je genij, za kar ni nobenih posebnih dokazov. Ta film je precej dickensovski, patetičen in cinično filantropski. Ko ne snema whodunit kriminalk Agathe Christie in tretjeligaških šlokov, se gre umetnost.

ARTHUR HILLER, See No Evil, Hear No Evil. Hiller je v svoji dolgi karieri naredil nekaj opaznih filmov (npr. **The Americanization of Emily, Tobruk, The Tiger Makes Out, Love Story, The Hospital, Silver Streak**), v osemdesetih pa je temu spisku dodal le nekaj povsem rutinskih komedij (npr. **Teachers, Outrageous Fortune**). Tak je tudi ta film: Richard Pryor je slep, Gene Wilder gluhi, vse ostalo pa je le remake njunega zadnjega uspeha **Stir Crazy**. Najboljši štos: ko slepi Richard Pryor nenadoma ugotovi, da je črn.

SAM FIRSTENBERG, Riverbend. Hišni režiser firme Cannon, zdaj Pathe cum 21. Century Film Corporation. Po seriji dobro koreografiranih akcionerjev tipa **American Ninja**, je naredil periodično dramo s proti-rasistično poanto.. Stevea Jamesa se ni odrekel.

JEREMY PAUL KAGAN, Big Man on Campus. Angažirani filmar s konca sedemdesetih let (**Scott Joplin, Heroes, The Big Fix**), je v osemdesetih v glavnem počival. Ohranil je le malce smisla za grotesko in dobro konverzacijo.

ROGER SPOTISWOODE, Turner and Hooch. Spotiswoode je postal vsestranski studijski filmar. To pomeni, da snema mnogo in da ujame malo. Posrečila sta se mu le filma **Under Fire** in **Shoot to Kill**, vse ostalo je odfrčalo z vetrom. **Turner and Hooch** je komični buddy-buddy thriller, v katerem pes ni le buddy, temveč tudi priča umora. Vsem je bila dovolj le ideja. Celo psu.

MICHAEL ANDERSON, Millenium. Comeback britanskega veterana, režiserja serije odličnih filmov (npr. **The Dam Busters, 1984, Around the World in 80 Days, Chase a Crooked Shadow, The Quiller Memorandum, The Shoes of the Fisherman, Logan's Run, Dominique** itd.), ki pa se je v osemdesetih upehal. Precej skromen je tudi tale film, sicer spodleteli pilot za sci-fi TV serijo. Celo specialni efekti so upehani.

DAVID SCHMOELLER, Puppet Master. Schmoeller se je ponujal kot novi princ grozljivke (**The Tourist Trap**), vendar je snemal nenavadno malo. V tem filmu se vrača k formuli svojega prvenca, le da voščene lutke nadomestijo običajne lutke. Krvav finale z obveznim zborom vseh žrtev. Precej bolj agresiven in invetiven, celo blasfemičen je bil predlani v filmu **Catcombs**.

JOHN IRVIN, Next of Kin. Atmosferska, deževna, macho noir vendetta britanskega TV filmarja (**Tinker, Tailor, Soldier, Spy**), ki obetavne filme vedno uniči (npr. **The Dogs of War, Ghost Story, Raw Deal, Champions, Hamburger Hill**). Njegova režija je tipično televizijsko pešačenje z luknjami, v katerih je prostora za orjaški commercial break.

MONTE HELLMAN, Silent Night, Deadly Night III: Better Watch Out. Nekdanji ponos Cormanovega campusa in režiser kulturnih filmov tipa **The Shooting, Ride the Whirlwind, Two Lane Blacktop** in **Cockfighter** v temle Božičnem spray-šloku, sicer mixu filmov **Halloween** in **Wait Until Dark**, niti pretirane erudicije ni pokazal. Šlok se je premenil, Hellman pa je ostal nekje v slepi ulici šestdesetih.

AMY HECKERLING, Look Who's Talking. Otrok z wisecrackingom Brucea Willis, pro-life nezakonska mati in taksist z izginjajočimi sončnimi očali. Come-back Johna Travolte. Amy Heckerling je do sedaj najbolj uspel film **Fast Times at Ridgemont High**. Tokrat je pač izkoristila visoki rating pro-life gibanja.

MENACHEM GOLAN, Mack the Knife. Golan bi rad, da bi ga jemali zares, zato skuša biti satiričen. Beraška opera je temu sicer pisana na kožo, toda čas je napačen. Golan si bo moral naravnati uro. Njegovo filmsko pešačenje je žalitev za oko.

JOSEPH ZITO, Red Scorpion. Zito (prej **Missing in Action, Invasion USA**) nadaljuje s svojimi proti-komunističnimi akcionerji, v katerih je še največ pirotehnik.

DAVID JONES, Jacknife. Britanski filmar (prej **Betrayal, Charing Cross Road**) proučuje vpliv Vietnama na Roberta De Nira. De Niro je začel uživati v vlogah working-class frustrirancev. Kot da ni dovolj že njegova 'metoda'.

Debutanti, bruci in novinci

BOB BALABAN, Parents. Bob Balaban, sicer igralec (**Close Encounters of the Third Kind, Altered States, Prince of the City** itd.), je debutiral s šlok-vivisekcijo medenega kanibalizma predmestnega srednjega-razreda. Odlično stopnjavana črna komedija krutosti.

PATRICK DUNCAN, 84 Charlie Mopic. Eksistencialna, kvazi-arty in psevdodoku Vietnamiada, posneta v Severni Carolini. Ambiciozno, vendar z vsemi viet-klisiji.

MICHAEL LEHMANN, Heathers. Odličen debut. Subverzija najstniške Bildungs-romance: vpliv šolskega kastnega sistema na najstniško Angst in krutost. Od socialnega kanibalizma do umora. Precej obešenjaško in precej hladno.

STEVEN SODERBERGH, sex, lies and videotape. Zmagovalec lanskega Cannesa. Videoanaliza yuppiejevskih frustracij kombinira s spolno delinkvenco Americane. James Spader se je iz vlog blaziranega yuppieja povzdignil v vlogo impotentnega voyeurja yuppiejevske fast-culture. Laura San Giacomo jemlje sapo, Andie McDowell malce manj, a tokrat vsaj ni dubilirana.

EDWARD ZWICK, Glory. Veliko kostumov, veliko statistov, veliko pirotehniko v tolstojevem epu iz časov secesijske vojne. Film nam fokusira regiment, sestavljen iz samih črncev. Sporočilo: črnci so se sami borili za svojo stvar. Revizionistični film z dolgočasno tezo.

PHIL ALDEN ROBINSON, Field of Dreams. Najboljši film lanskega leta. Kevin Costner sliši glas in gre za njim, ker je to etično. Svoj občutek krivde sublimira tako, da svojo osebno zgodovino priključi nacionalni zgodovini, njeni Ur-travmi, diskvalifikaciji football-kluba White Sox, ki je leta 1919 Ameriko dokončno ločila od mita in jo postavila na realna tla. »If you build it, he will come«, je postal prvi apodiktčni paragraf etike. Nenavaden film z orjaškimi touchom filmarja, ki je pred nekaj leti režiral nič manj nenavaden film **The Woo-Woo Kid**.

MICHAEL SCHROEDER, Out of the Dark. Nadpovprečna šlok-odštevanka s pršecim sprayem, v kateri se izkaže, da je morilec ta, ki ga policija že zdavnaj prime, a se potem na naše veselje in predvsem na veliko veselje žrtev reši. Pilotirajo hollywoodski obstranci, Cameron Dye, Bud Cort, Divine, Tab Hunter in Paul Bartel.

LUIS PUENZO, Old Gringo. Paenzov dolgo najavljeni izlet v Hollywood se je končal z nostalgичnim pilotom za tandem Jane Fonda/Gregory Peck. Precej literarno pešačenje po mehiški revoluciji. Z reporterjem v metežu državljanske vojne je sicer trendovski, toda pozaben.

ROBERT DORNHELM, Cold Feet. Mock-existential suspenzer s skrbjo za marginalce, kar je Dornhelmu itak lastno (prej **Echo Park**). Posneto po korespondenčnem scenariju Tom McGuane vs. Jim Harris (1976)., McGuaneov ranč je tudi glavna lokacija. Demi-monde tvorijo Keith Carradine, Sally Kirkland, Tom Waits, Bill Pullman in Rip Torn.

JOHN DUGAN, Romero. Debut Avstralc. Na filmsko dolžino razčleni epizodo iz Stoneovega najboljšega filma **Salvador**: atentat na salvadorskega nadškofa Romera (Raul Julia). Tony Plana, ki je bil v filmu **Salvador** naročnik umora, je v tem filmu Romerov bojni tovariš.

JOE JOHNSTON, Honey, I Shrank the Kids. Debut. Kombinacija dveh fifties sci-fi šlokov: **Incredible Shrinking Man** cum **Them!** Otroci se pomanjšajo na 1/4 inče. Odlični in domiselni specialni efekti.

EUZHAN PALCY, A Dry White Season. Južno-afriški temnopoltni režiserki je uspelo v protirasistični film privabiti tudi Marlona Branda. Naturalistični prelet apartheida je povsem šolski in enodimenzionalen. Vsi junaki pa so taki, kot da bi v JAR prileteli včeraj. Cum Donald Sutherland in Susan Sarandon.

GARY DAVID GOLDBERG, Dad. Debut, Spielberg et Co. (Amblin) producira. Srceparajoč derivat filma **On Golden Pond**, le da Henryja Fondo zamenja Jack Lemmon v vlogi 78-letnega starca, ki se poslavlja od tega sveta. Zelo Angst, zelo classy in mojstrsko vodena moška melodrama.

JOHN MCNAUGHTON, Henry... Portait of a Serial Killer. Impresiven debut. Socio-psiopat (Michael Rooker) na svojem križarskem pohodu po Chicagu pobija brez razloga in brez obrazca. Brez konca in kar naprej. Angst, depresivno, naturalistično, groteskno.

STEVE KLOVES, The Fabulous Baker Boys. Debuta si že ne znamo več predstavljati brez noir atmosfere in stilizirane sedukcije. Love-story včerajšnjih ljudi in jutrišnjih zvezd. Minimalistični **A Star Is Born**. Michelle Pfeiffer je fetiš in vamp.

THE FABULOUS BAKER BOYS, REŽIJA STEVE KLOVES

GUST VAN SANT, **Drugstore Cowboy**. Eksistencialna psiho-tronična drama junkie-ganga v Portlandu sedemdesetih. Naturalistično, psevdodoku-verite in depresivno. **Easy Rider** cum **Christiane F.: Wir Kinder vom Bahnhof Zoo**. Van Santov drugi film (prej **Mala Noche**).

MARY LAMBERT, **Pet Semetary**. Morbidna adaptacija morbidnega Kingovega šloka. Lambertova je poet morbidnosti (prej **Siesta**). Svet, v katerem nihče in nič ne umre. Kot da bi poslušal traktat o neuničljivosti energije.

Akcionerji, thrillerji, suspenzerji, vigilance

Crack House, Michael Fische. Amaterska buddy-buddy vendetta. **Ministry of Vengeance**, Peter Maris. Duhovnik-vigilant. **No Justice**, Richard Wayne Martin. Podeželski kriminal. **Second Sight**, Joel Zwick. Oscenaril Tom Schulman. **The Bounty Hunter**, Robert Ginty. Vigilanca s skrbjo za Indijansko kulturo. **Race For Glory**, Rocky Lang. Moto-dirkači proti korupciji. **Kickboxer**, M. di Salle/D. Worth. Jean-Claude Van Damme v tajskem ringu. **Criminal Law**, Martin Cambell. Slabi se imajo najbolje. **Black Eagle**, Eric Karson. Sho Koshugi vs. Jean-Claude Van Damme. **Purgatory**, Ami Artzi. Tanya Roberts v škripcih. **Escape from Safeheaven**, Brian Thomas Jones. Post-holokavstna vigilanca. **No Retreat, No Surrender II.**, Corey Yuen. Proti-komunistični fu-razbijač. **Rage to Kill**, David Winters. Karibski politični komplot. **Cross Fire**, Anthony Maharay. Vietnamiada. **The Mighty Queen**, Carl Schenkel. Karibska mystery. **Under the Gun**, James Sbardelati. Vanessa Williams se ne sleče. **Two to Tango**, Hector Olivera. Remake Aristarionovega Weltschmerz thrillerja. **Striker**, Stephen M. Andrews. Frank Zagarino v Nikaragvi. **American Ninja III: Blood Hunt**, Cedric Sundstrom. Ninja je David Bradley. **War Birds**, Ulli Lommel. Top Gun revisited. **Tiger Shark**, Emmet Alston. Protikomunistična vigilanca. **Brothers in Arms**, George Jay Bloom 3d. Deliverance revisited. **Deadly Obsession**, Jeno Hodi. Zastrupljene slaščice. **Disorganized Crime**, Jim Kouf. High Noon revisited. **Two Wrongs Make a Right**, Robert Brown. Blaxploitation. **No Holds Barred**, Thomas J. Wright. Catch s Hulkom Hoganom. **Road House**, Rowdy Herrington. Patrick Swayze kot fu-gorila. **Medium Straight**, Adam Friedman. Mamila in fake-death. **Trapper County War**, Worth Keeter. Hribovci terorizirajo. **The Kill-Off**, Maggie Greenwald.

Po nihilistično-ciničnem romanu Jima Thompsona. **L.A. Bounty**, Worth Keeter. Sybil Danning je lovka na glave. **Time of the Beast**, John Bowey. Post-holokavstni mutanti v akciji. **Lethal Woman**, Christian Marnham. Merete Van Kemp je posiljena vigilanka. **Fist Fighter**, Frank Zuniga. Nasilje v latinski Am. **True Blood**, Frank Kerr. Napačna krivda. **Fortress of Amerika**, Eric Louzil. Meščani proti korupciji. **Code Name Vengeance**, David Winters. Ugrabitev magnatove družine. **Deadly Reactor**, David Heavener. Postholokavstni western. **Gator Bait II: Cajun Justice**, Fred/Beverly Sebastian. Vigilanca posiljene ženske. **The Gunrunner**, Nardo Castillo. Kevin Costner med razrednim bojem in družinsko vigilanco iz leta 1983. **Violent Zone**, John Garwood. Komandosi v Vietnamu. **Curfew**, Gary Winnick. Ubežnika na vigilantskem pohodu. **Underground Terror**, James McCalmont. Sadisti v metrou. **Street Justice**, Richard C. Sarafin. Skorumpirana CIA. **Danger Zone II: Reaper's Revenge**, Geoffrey G. Bowers. Pustinski moto-akcioner. **Lady Avenger**, David DeCoteau. Femi-vigilanca. **Action USA**, John Stewart. Razbijanje avtomobilov. **Order of the Eagle**, Thomas Baldwin. Frank Stallone v business akcionerju. **Hardcase and Fist**, Tony Zarindast. Ted Prior med gangsterji. **Time Burst**, Peter Yuval. Samuraji v kalifornijskem gozdu. **Nowhere to Run**, Carl Franklin. Ruralni thriller. **Angels of the City**, Lawrence-Hilton Jacobs. Prostitutke in zvodniki. **One Man Force**, Dale Trevillion. Pokojni John Matuszak. **Cage**, Lang Elliott. Gladiatorski L.A. sampler. **No Safe Heaven**, Ronnie Rondell. Wings Hauser v Hondurasu. B.O.R.N., Ross Hagen. Coma revisited. **The Salute of the Jugger**, David Webb Peoples. Post-holokavstni gladiatorski debut ko-scenarista filma Blade Runner. **Tropical Snow**, Ciro Duran. Kokain za boljši jutri. **Savage Beach**, Andy Sidaris. Lov za japonskim zakladom. **Bloodfist**, Terence H. Winkless. Zmajevno gnezdo. **Mortal Passions**, Andrew Lane. Veliko seksa in veliko laži. **Kill Me Again**, John Dahl. Noir thriller z zakoncema Kilmer. **Tainted**, Orestes Maracena. Noir konspiracija. **Ten Little Indians**, Alan Birkinshaw. Agatha Christie.

Šloki, zabijači, nabodala, sprayi

After Midnight, The Wheat Bros. Tales of unexpected. **Stepfather II.**, Jeff Burr. Make room for daddy. **The Banker**, William Webb. Bankir kanibalizira

call girls. **Hider in the House**, Matthew Patrick. Otrke tepejo. **Ghost Writer**, Kenneth J. Hall. Sestra sestra vrag. **Halloween 5**, Dominique Othenin-Girard. Interkoitalni voyeuristični holokavst. **The Occultist**, Tim Kincaid. Vuduizem. **An Unremarkable Life**, Amin A. Chaudri. Gotski klavstrofobik. **Masque of the Red Death**, Larry Brand. Poe. **Dr. Caligari**, Stephen Sayadian. Kaligarizem. **A Nightmare on Elm Street 5: The Dream Child**, Stephen Hopkins. Freddy o abortosu. **Criminal Act**, Mark Byers. Lažni šlok. **Witchtrap**, Kevin S. Tenney. Gotski eksorcizem. **Cutting Class**, Rospo Pallenberg. Guiltzabijač. **Curse II: The Bite**, Fred Goodwin. Road-šlok. **Mind Games**, Bob Yari. Družina v škripcih. **The Evil Below**, Jean-Claude Dubois. Zlo pod morjem. **Friday the 13th Part VIII: Jason Takes Manhattan**, Rob Hedden. Jason v N. Y. **Slash Dance**, James Shyman. Šlok-musical. **Evil Altar**, Jim Winburn. Satanizem. **The Understudy: Graveyard Shift II.**, Gerard Ciccoritti. Vampiradi. **Revenge of the Living Zombies**, Bill Hinzmann. Hommage Romeru. **To Die For**, Deran Serafian. Vampiradi. **Judgement Day**, Ferde Grofe, jr. Satanizem. **Sleeaway Camp 3: Teenage Wasteland**, Michael A. Simpson. Pamela Springsteen mendra in kolje. **The Jitters**, John M. Fasano. Zombivampiradi. **Far from Home**, Maiert Avis. Drew Barrymore v škripcih. **Saturday the 14th Strikes Back**, Howard R. Cohen. Spooftv vseh pošasti. **Offerings**, Christopher Reynolds. Ritualni kanibalizem. **Teen Vamp**, Samuel Bradford.

Paglavska vampiriada. **Phantom of the Mall**, Richard Friedman. Psiho-zabijač. **Hellgate**, William A. Levey. Najstniki v straži-kampu. **Night Life**, David Acomba. Zombi-spoof. **Heaven Can Help**, Tony Zarindast. Tretja bitja so angeli. **The Dead Pit**, Brett Leonard. Klet norišnice. **Posed for Murder**, Brian Thomas Jones. Šlok-odštevanke. **Society**, Brian Yuzna. Šlok s travmo. **Hell High**, Douglas Grossamn. Guiltšlok. **Night Visitor**, Rupert Hitzig. Satanizem. **The Terror Within**, Thierry Notz. Alien-pod-zemljo. **Lucky Stiff**, Anthony Perkins. Incestuzni kanibalizem. **The Horror Show**, James Isaac. House III. **Stripped to Kill in Dance of the Damned**, Katt Shea Ruben. Odštevanke + vampirizem. **Necromancer**, Dusty Nelson. Satanizem. **Cameron's Closet**, Armand Mastroianni. Satanizem cum guilt-šlok. **I, Madman**, Tibor Takacs. Pulp-massacre. **972-Evil**, Robert Englund. Satanizem. **Grandmother's House**, Peter Rader. Gotski incest. **Dark Tower**, Ken Barnett. Stolpnica masakra. **The Fly II.**, Chris Wallas. Muha hoče ostati muha. **Clownhouse**, Victor Salva. Klovni mendrajo. **Black Roses**, John Fasano. Satanizem. **Iced**, Jeff Kwitny. Guilt-šlok. **The Carrier**, Nathan J. White. Aids. **Dracula's Widow**, Christopher Coppola. Spooft-vampiradi. **Witchcraft**, Robert Spera. Gotska plašljivka. **Teen Witch**, Dorian Walker. Salemska končnica.

Sci-fi, potovanja skozi čas in tuji planeti

Moontrap, Robert Dyke. 2001 + Lifeforce + Alien + Saturn 3. **Prancer**, John Hancock. E. T. **Alien Seed**, Bob James. UFO. **Mutants in Paradise**, Scott Apostolou. Proti-komunistični spoof. **Meet the Hollowheads**, Tom Burman. Futuristična trash komedija a la Garbage Pail Kids. **Lobster Man from Mars**, Stanley Sheff. Pastiš fifties sci-fi šlokov. **Slipstream**, Steven Lisberger. Eko-post-holokavstnik. **Bill and Ted's Excellent Adventure**, Stephen Herek. Šprint skozi čas. **Dr. Alien**, Dave DeCoteau. Mutantski spoof. **Space Mutiny**, David Winters. Pilot za južno-afriškega Alaina Delona, Jamesa Ryana. **Outlaw of Gor**, John Cardos. Mitični planet Gor. **Rising Storm**, Francis Schaefer. Fut-satira. **Time Trackers**, Howard R. Cohen. Pešačenje skozi čas. **Dathstalker and the Warriors from Hell**, Alfonso Carona. Iskanje izgubljenega mesta. **Star Trek V: the Final Frontier**, William Shatner. Smisel življenja. **Mutant on the Bounty**, Robert Torrance. 2048, spoof. **Deadly Weapon**, Michael Miner. Najstniška hightech vigilanca.

Kralji shoestring filmarije

TROMA. **Jakarta**, Charles Kaufman. Noir akcioner z dolgimi dirkami in sijajnimi kaskadami. **The Toxic Avenger Part III.: The last Temptation of Toxie**, Lloyd Kaufman. Bučen Tromaville toksični trash šoker. **The Toxic Avenger part II**, Lloyd Kaufman/Michael Herz. Upor glamourju, formi, perfekciji in proračunu. **Rabid Grannies**, Emmanuel Kervyn. Grafično kompromitiranje dedkov in babic.

DAVID S. PRIOR. **Jungle Assault**. William Smith v srednji Ameriki. **Hell on Battleground**. ZDA vs. SZ.

JOSEPH MERHI. **L.A. Vice**. William Smith na vigilantskem pohodu. **Midnight Warrior**. Medij in madias res. **L.A. Heat**. William Smith proti mamilom.

CIRIO H. SANTIAGO. **Eye of the Eagle II: Inside the Enemy**. Mamilia in prostitucija sredi viet-ognja. **Nam Angels**. Hell's Angels v Vietnamu. **Future Hunters**. Post-holokavstni Indiana. **The Expendables**. Vietnamadi.

CHUCK VINCENT. **Thrilled to Death**. Krista Lane in Rick Savage. **Cleo/Leon**. Veronica Hart. **Party Incorporated**. Marilyn Chambers. **Bad Blood**. Georgina Spelvin. **Young Nurses in Love**. Kraja Einsteinove sperme.

Avanturisti, čudaki, izobčenci in filmarji z razlogom

Sexbomb, Jeff Broadstreet. 160.000 dolarjev, posnet v devetih dneh. Nizko-proračunar o nizko-proračunarju s številnim in-jokes. **The Big Picture**, Christopher Guest. Parodija na snemanje hollyfilmov. **Morgan's Cake**, Rick Schmidt. 15000 dolarjev, čb, 16 mm, v devetih dneh posneta vinjeta najstniške Angst. **The Big Dis**, Gordon Eriksen/John O'Brien. 10000 dolarjev, čb, geto-Bildungs vinjeta. **Cannibal Women in the Avocado Jungle of Death**, J.D. Athens. barakuda-feministični-proti-komunistični spoof s Shannon Tweed. **Prisoners of Inertia**, J. Noyes Scher. Post-koitalni Angstdelirij. **Stagefright**, Bradford Mays. Art frustracije gledališčnikov. **Intruder**, Scott Spiegel. Med epizodisti šlokodštevanke sta tudi brata Sam in Ted Raimi. **Miss Firecracker**, Thomas Schlamme. Holly Hunter na lepotnem tekmovalstvu. **Signs of Life**, John David Coles. Recesijska razglednice iz Mainea. **The Unbelievable Truth**, Hal Hartley. Stilizirana najstniška proletromanca. **The Long Weekend**, Gregg Araki. Depresivna post-punk Angst nove izgubljene generacije posneta za 5000 dolarjev v čb in 16 mm. **Rembrandt Laughing**, Jon Jost. Cinema-verite post-koitalna konverzacija. **Facebook**, Ralph Toporoff. Odisejada petih jazzistov. **Easy Wheels**, David O'Malley. Obešanjaško stripovski spopad dveh moto-gan-gov z vsemi tremi brati Raimi. **Bloodhounds of Broadway**, Howard Brookner. Adaptacija štirih broadwayskih novel Damona Runyona. **Amanda**, Jeff Mayer/Gail Kappler Rosella. Bledi dnevi v Seattleu. **On the Make**, Samuel Hurwitz, Aids marginalia. **Alexa**, Sean Delgado. Portret prostitutke. **UHF**, Jay Levey. Weird Al Yankovic parodira medije. **Tennessee Nights**, Nicolas Gessner. Kafkovski thriller. **Riding the Rails**, Neil Hollander. Hobo-road travelogue s socialnimi komentarji in doku-slogom. **Chattahoochee**, Mick Jackson. Umobolnica s srednjeveškimi metodami. **Space Avenger**, Richard W. Haines. Replikanti iz prihodnosti čakajo, da se bo na zemlji razvil high-tech. **Heart of Dixie**, Martin Davidson. Boj za civil rights. **Jaded**, Oja Kodar. Lowlife. **American Blue Note**, Ralph Toporoff. Road-jazz nostalgik. **The Plot Against Harry**, Michael Roemer. Slepa ulica posneta leta 1969. **Black Lights, White Shadows**, Gabe van Dettre. Nadrealistična minimalka o življenju dveh depresivcev. **Uneasy Silence**, John Strysik. Klošarji. **The Game**, Curtis Brown. Volitve skozi črne oči. **Fear, Anxiety and Depression**, Todd Solondz. Strah, tesnoba in depresija art-lifea. **Sidewalk Stories**, Charles Lane. Nema čb minimalka o klošarjih. **Forced March**, Rick King. Filmar hoče posneti film o holokavstu in Miklosu Radnotiju.

MARCEL ŠTEFANČIČ, JR.